

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Vniversis Tam Ecclesiasticis quàm secularibus Principibus Alemanniae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

UNIVERSIS TAM ECCLESIASTICIS
quam secularibus Principibus Alemanniæ.

Epist. 23.

Cum de discordia quæ diebus nostris peccatis exigentibus super imperio est suborta vehementius doleamus, quia non, ut aliqui mentiendo confingunt, ad depressionem ejus intendimus, sed ad exaltationem potius aspiramus; cogitavimus sapius intra nos ipsos, deliberavimus quoque frequenter cum fratribus nostris, & cum aliis viris prudentibus & discretis non semel tantum tractavimus qualiter ad sopiendam dissensionem hujusmodi possemus impendere operam efficacem. Fuerunt autem quamplures qui nobis suggererent ut cum duo fuissent per discordiam in Reges electi, de studiis eligentium & meritis electorum inquireremus sollicitè veritatem, quatenus intelligeremus plenius cui esset favor apostolicus impendendus. Dicebatur enim de altero quod receptus esset à pluribus & insignia imperialia obtineret. Sed opponebatur protinus contra eum quod nec ab eo qui potuit, nec ubi debuit, fuerit coronatus, cum Tarantasiensis Archiepiscopus, tamquam extraneus, & ad quem id minime pertinet, evocatus, ei regni præsumperit imponere diadema. Præterea obiciebatur eidem quod contra proprium juramentum, super quo nec consilium à sede apostolica requisierat, regnum sibi præsumperat usurpare, cum super illo juramento sedes apostolica prius consuli debuisset, sicut & eam quidam consulere pruden-ter, apud quam ex institutione divina plenitudo residet potestatis. Addebatur etiam contra ipsum quod cum bonæ memoriæ Celestini Papa prædecessor noster ipsum pro temeritate sua excommunicationis sententia publicè innodasset, & nuntij nostri, quos pro liberatione venerabilis fratris nostri Salernitani Archiepiscopi quondam in Theutoniæ miseramus, datam sibi formam à nobis in absolutione ipsius, qui jam in Regem se fecerat nominari, minime servavissent, contra quam nihil agere poterant, idem profectò & excommunicatus electus fuerat in Regem & adhuc excommunicationis sententia tenebatur astrictus. Unde juxta sanctorum patrum canonicas sanctiones ei qui talis existit non obstante juramento fidelitatis est obsequium subtrahendum. Hoc quoque contra eundem non modicum facere proponebant quod contra libertatem imperij regnum sibi jure nitentibus hereditario usurpare. Unde si, prout olim frater patri successerat, sic nunc succederet frater fratri, libertas Principum deperiret, cum non per eorum electionem, sed per successione potius, regnum videretur adeptus; ut cetera benignius taceamus quæ contra genus Principum opponuntur, ne ipsum persequi videamur. Ceterum proponebatur pro altero quod ab eo qui potuit & ubi debuit fuerat coronatus, cum à venerabili fratre nostro Colonienfi Archiepiscopo, ad quem id pertinet, apud Aquilgranum in folio augustali fuerit inunctus & coronatus in Regem. Sed opponebatur eidem quod pauciores eum Principes sequerentur. Licet autem nobis fuissent talia sæpe suggesta, & ut sic

procederemus consultum à viris prudentibus & discretis, volentes tamen honori vestro deferre, universitatem vestram paterno commonuimus dilectionis affectu & per apostolica vobis scripta mandavimus ut Dei timorem habentes præ oculis, & honorem zelantes imperij, ne angustaretur dignitas ejus & libertas etiam deperiret, melius intenderetis ad provisionem ipsius; ne, dum foveretis discordiam, per vos destrueretur imperialis sublimitas, quæ per vestrum erat studium conservanda; alioquin, quia mora periculum ad se grave habebat, nos quod expedire sciremus sollicitè procurantes, eicurarum favore apostolicum impertiri quem crederemus majoribus studiis & meritis adjuvari. Gaudemus autem quod licet monita nostra distuleritis hæcenus exaudire, nunc tamen redeuntes ad cor, & quid potius expediat attendentes, juxta commonitionem nostram proposuistis, ut accepimus, de imperij pace tractare. Monemus igitur universitatem vestram & exhortamur in Domino, & per apostolica scripta mandamus, in remissionem vobis peccaminum injungentes quatenus iis quæ præmissimus diligenti meditatione pensatis, ad eum vestræ dirigatis considerationis intuitum qui merito strenuitatis & probitatis ad regendum imperium est idoneus; quod quasi præcipuum in hoc negotio procurare debetis; cum, præsertim hoc tempore, non solum imperium probum & strenuum exigat habere rectorem, sed & Ecclesia nec possit nec velit diutius justo & provido defensore carere, quem nos possimus & debeamus merito coronare; ab eo penitus animum removens cui propter impedimenta patentia favorem non debeamus apostolicum impertiri alioquin, unde crederetis discordiam vos sopire, inde contingeret vos majus scandalum suscitare, quoniam præter id quod si fieret fortè contrarium, urbi & penè penitus toti displiceret Italia, Ecclesia quoque id ferret graviter & molestè, nec se dubitaret pro justitia & veritate potenter opponere, quæ Deo desiderat potius quam hominibus complacere. Esetis etiam perditionis occasio terræ sanctæ, ad cujus recuperationem totis viribus aspiramus. Hæc autem vobis prædicimus, non ut libertatis, dignitatis, & potestatis vestræ privilegio derogare velimus, sed ut dissensionis & scandali materiam amputemus, cum is sit à vobis assumendus in Regem quem nos in Imperatorem possimus & debeamus merito coronare; ne, si secus accideret, fieret error novissimus pejor priore. Si verò salubribus monitis nostris, quæ de corde puro & conscientia bona & fide non ficta procedunt, prudenter ac reverenter curaveritis acquiescere, nos cum eo pariter & pro eo qui rite sic fuerit promotus in Principem ad honorem & exaltationem imperij efficaciter intendemus, cum & ipse nobiscum pariter & pro nobis ad honorem & exaltationem Ecclesiæ intendere debeat, ut speramus; ita quod eo faciente qui est Rex Regum & dominus dominantium, sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech, regnum & sacerdotium diebus nostris mutuis subsidiis optatum recipient incrementum. Super juramentis etiam illud auctoritate apostolica statuimus

T T t iij

Vide gesta In-
noc. III. c. 22.
& infra epist.
62.

quod ad purgandam & famam & conscientiam redundabit. Vnde non permittatis vos aliquo modo seduci sub specie pietatis ab iis qui non communem sed specialem utilitatem inquirunt; quoniam ad hoc principaliter debet Principis electio procurari, non ut provideatur certa personæ, sed ut reipublicæ consulatur, quod utique fieri non potest, nisi persona Principis provida sit & iusta, strenua & honesta. Ut autem de nostro beneplacito & consilio reddamini certiores, dilectum filium Ægidiū Acolythum nostrum, virum providum & discretum, nobis & fratribus nostris merito suæ probitatis acceptum, de cuius plenè fidelitate confidimus, ad vos duximus destinandum, cui in iis quæ vobis ex parte nostra proponet indubitata fide credatis. Quia verò per falsarios multa solent sæpius obtineri, si forsitan, quod non credimus, aliqua litteræ contra tenorem præsentium ante datam istarum quasi à nobis apparuerint impetratæ, ipsas noveritis esse falsas. Datum Laterani.

MAGVNTINO ARCHIEPISCOPO,
Episcopo Sabinensi.

Epist. 22.

Sicut frequenter tibi proposuimus viva voce, non est qui post Romanum Pontificem vel in Ecclesia Romana vel in imperio Romano tantum locum obtineat quantum obtines in utroque. Vnde te oportet sollicitè vigilare ut iuxta quod de tua fraternitate confidimus, & honorem imperij cum Ecclesiæ exaltatione procuret, & augmentum Ecclesiæ cum imperij promoveas incremento; quatenus per tuæ sollicitudinis studium inter Ecclesiam & imperium pax perpetua conservetur. Miramur autem non modicum quòd cum publicè nobis coram fratribus promiseris viva voce quòd nihil priùs finaliter de imperij ordinatione tractares quàm per litteras & nuntios tuos nostræ consuleres beneplacitum voluntatis, nuper in colloquio quod fuit inter Andernacum & Confluentiam te procurante, sicut pro certo didicimus, celebratum aliquid diceris quasi finaliter tractavisse, cum facta compromissione in quosdam Principes tam ecclesiasticos quàm etiam seculares, quod illi decreverint in colloquio quod in proximo est conductum ab universis debeat observari. Quia verò nec litteras nec nuntios super hoc, licet expectassemus non modicum, à tua fraternitate recepimus, ne videremur meritò negligentes si propositum nostrum antequam prædictum colloquium celebraretur non exprimeremus Principibus, dilectum filium Ægidiū Acolythum nostrum, virum providum & discretum, nobis & fratribus nostris merito suæ probitatis acceptum, ad te principaliter & ad alios Principes destinamus, per ipsum & litteras quas dirigimus Principibus universis intentionis nostræ beneplacitum & salubre consilium, sicut ex eis colligere poteris, apertius innuentes. Rogamus igitur fraternitatem tuam, monentes attentius & exhortantes in Domino, & per apostolica tibi scripta mandamus quatenus cum plenè intentionem nostram, cum adhuc præsens apud nos existeres, intellexeris, taliter annuas votis nostris, taliter in hoc negotio te habere procuret ut contra communem utilitatem tam

Ecclesiæ quàm imperij nihil penitus attentetur. Ad hæc, prædictum Acolythum nostrum benigne recipias, & ea quæ tibi ex parte nostra duxerit proponenda & sine dubitatione credas & studeas efficaciter adimplere; ut zelus quem in juventute tua circa honorem Ecclesiæ prædecessorum nostrorum temporibus habuisti, diebus etiam nostris in tua senectute proficiat in effectum; & qui pro illa hætenus legitime certavisti, cursum studeas tui certaminis laudabiliter consummare; ut securè cum Apostolo clames: *Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi; ideoque reposita est mihi corona iustitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die iustus iudex.* Datum Laterani.

NOBILI VIRO DVCI BRABANTIAE
& uxori eius.

AD nostram noveritis audentiam pervenisse quòd quidam genealogiam vestram à longè calculantes, dilectam in Christo filiam nostram nobilem mulierem [Mariam] filiam vestram carissimo in Christo filio nostro Ottoni filio quondam illustri memorie [Henrici] Ducis Saxonie sponso suo electo & coronato in Regem affinitatis linea ultra quartum gradum, quod vos non recognoscitis, mussitant pertinere, licet matrimonium ipsum nullus accuset. Ut autem conscientia vestra non tam purgetur quàm consolidetur, fuit postulatam à nobis ut super hoc dignaremur misericorditer dispensare. Si ergo res ita se habet, securè, propter multam & magnam utilitatem quæ de ipso matrimonio proventura speratur, ad consummationem ipsius cum divini nominis reverentia procedatis. Datum Laterani.

PRINCIPIBUS ALAMANNIE.

UT ij qui super provisione imperij, quam fore laudabilem in omnibus affectamus, nostris monitis salubribus acquiescent, apostolica sedis patrocinio specialius foveantur, præsentibus litteris duximus intimandum quòd omnes qui cum eo qui assumptus in Principem, nostram obtinuerit gratiam & favorem, compositionem inierint, super possessionibus, dignitatibus, & honoribus dante Domino manutene curabimus & fovere, facientes eam auctoritate apostolica inviolabiliter observari, ceteris nihilominus secundum officij nostri debitum apostolicæ sedis gratiam impensuri. Datum Laterani.

EPISCOPO OSTIENSI
apostolica sedis Legato.

UT carissimos in Christo filios nostros Philippum Francorum & Iohannem Anglorum Reges illustres ad apostolicæ sedis obsequium plenius inducere valeas & in eius devotione firmius solidare, præsentium tibi auctoritate concedimus, per apostolica scripta mandantes quatenus si qua forsitan inter se vel cum aliis obligatione tenentur illicita, eam securè dissolvas, cum secundum Prophetam dissolvere debeamus colligationes impietatis & fasciculos deprimentes. Illam enim colligationem censemus illicitam quæ regie devotionis obsequium

Epist. 23.
Vide infra
epist. 65.

Epist. 24.

Epist. 25.